

HRVATSKA RIEČ

PREDPLATA: ZA ŠIBENIK DONAŠANJEM U KUĆU TE ZA AUSTRO-UGARSKU
POŠTOM NA MJESEC K 125. ZA TROMJESEC K 375 POLUGODIŠNJE I GO-
DINJE RAZMJERNO. — ZA INOZEMSTVO K 15 I POŠTARINA. — PLATIVO
I UTUŽU U ŠIBENIKU.

POJEDINI BROJ 10 PARA.

Što znači suverenstvo talijansko u Tripolisu.

Već smo u prošlom broju doneli, da je kraljevstvo proglašio da Tripolis spada pod suverenstvo Italije, a ministar vanjskih posata talijanskih di San Giuliano razasao je talijanskim poslanicima cirkular u kojem malaže uzroke tog koraka.

Prvi bi bio, da je svaki daljnji odpor Turske nemoguć i uzudan, a da je potrebito dovršiti svaku uzaludno proljevanje krv. Za to su Tripolis i Cirenaika konačno i nezopinivo u svemu i po svemu suverenitetu talijanskom podržane. Takovo rješenje odgovara koristis Italije, Europe i cijele Turske. Na tim temeljima podpisani mir da će odaleći svaku dublju razročnost između Italije i Turske, te će Italija moći uspostaviti njezinu celu politiku prilagoditi velikom interesu, koji ona ima u uzdržanju status quo na Balkanu. Napokon Italija je spravila biti susretljiva prema Turskoj i ona se nuda od velevlasti da će jednodušno nastojati da se Turska mudro i konačno odluči radi njezinih istinitih interesa i onih ciljega izobraženoga sveta. Na svaki način Italija da će u tom smjeru raditi i pokazati se spremna na mir, kao i na to, da pogradi na najmoćnijim sredstvima te ga u najkratčem vremenu stvoriti.

Ovakvo cirkular talijanskog vanjskog ministarstva, koji je začudio celi svet, jer je Italija učinila nješto što se nikada nije dogodilo u međunarodnom životu naroda.

Tudja država svrgava zakonitog vladara, a zakonitum proglašuje svoga u zemlji koja nije njezina i koju nije podvrgla. Ne samo nego Italija nije zaposjela u toj zemlji već koliko mogu pustošiti topovi sa brodova. U nutrini zemlje Italija nema ništa, a i ono komadić obale mora držati velikim zravim u krv i novcu.

Gdje se tu može govoriti još o okupaciji, a kamo li o pripojenju i proglašenju talijanskog suvereniteta!

Medjunarodni pravni običaj je najprije zauzeuti stanovni zemlji i tek aratom priljeti na mir slabijega i miron doći do posjeda te zemlje. Dakle najprije zaposjedneće, onda mir, onda pripojenje.

Uviek je to tako bilo, pa i u poslu Bosne-Hercegovine Turska se tom postupku prilagodila.

Italija radi obratno; ona proglašuje svojom i pripaja sebi zemlji koju nije zaposjela i koja nema. Na počektu rata čini ona što se ima raditi nakon rata.

Ne samo nego Italija pripaja sebi tudi zemlji kad se stanovnici proti njoj dižu, kad se proti njoj bore, kad su oni ratujući stranca i kad bi oni moralni uživati sva prava ratujuće stranke.

U međunarodnom životu postupanje Italije je nečuvana stvar, koja kad bi se udomila u savjetni naroda, ne bi nijedna država bila sigurna svoga posjeda, pače još više n. pr. Austrija bi mogla na pravom temelju starjeg svog posjeda proglašiti dio gornje Italije svojim i postupati sa svim tim stanovnicima kao sa buntovnicima. Tako bi mogle i druge države. A onda kamo bi postupanje Italije dovelo Evropu?

Nije moguće da velevlasti odobre stanovništvo Italije i njezin najnoviji čin. One su mogle prepustiti Tursku i Italiju da ratuju, one su se mogle proglašiti neutralnima i tako prisiliti ratujuće stranke na stanovito određeno zemljište za rat. Ali da će one sankcionirati nješto što nije ni u povijesti, ni u običaju, ni u pravu utvrđeno, to je nemoguće osim da Turska na to pristane, a Turska pristati neće jer nemože. Kao što je Talijan tako bi mogao sutra Rus, prekostru Bugar, Austrija pa i Grčka. Kad bi Turska pristala na zahtjeve talijanske, značilo bi da je više nema. A kad bi velevlasti pristale na zahtjeve Italije i htjele prisiliti Tursku da pristane, značilo bi to da ratno stanje u Europi nema počinka ni kraja: jednostavno bi vladala sila jačega.

A do toga nije se još ipak došlo da ugovori ništa ne vredne.

I kad se sve to uvaži nemože se razumaći korak Italije, nego stanjem na računu.

Italija je našla jak odpor, uprav ratujući stranku i cijelo pučanstvo neprijateljski razpoloženo oružjem u ruci. Ona se jedva drži obale, i ako ovako ustane ona je izložena silnim štivim i neizmernom trošku. Ona dana danis i predbro, da će Tripolis nju baciti za dugi niz godina iz Europe.

Prema tomu ona hoće da ovo teško stanje za nju vrši. Ona se silno naoružava, njezini brodovi križare po egejskom i jadranskom moru, one sudi i zrnom olom ubija urođenike, tobož buntovnike.

Misli Italija da igra tešku i nesretnu igru pa hoće da ju svrši.

Proglasnjem suvereniteta nad Tripolisom i Cirenaikom Italija hoće da iznudi svršetak, mir, a možda i uspije.

I evo kako, Italija od sada unapred smatraće svakog Arapa i Tripolitanca buntovnikom a ne vojnikom ili čovjekom dužnjim da se pokorava svojem Sultanu, svojoj domovini. Ona će strijeljati svakoga, a neće nikoga smatrati zarođenjnikom.

Nego ni to još neće mnogo pomoći i za to ona hoće da iznudi od velevlasti prisutnik na Tursku. Tko pročita pomiljivo talijanskog okružnicu, nači će u njoj pretjeru, da će po Italiji biti poremećen status quo na Balkanu, ako velevlasti ne prisile Turšku na mir.

Prema tomu može biti da je tripolitanski rat početak velikih zapletaja.

Teško da Italija iznudi što želi. Pa nesmisli začuditi glasovi da Rusija pojačava vojsku na granici Austrije. I duge države na Balkanu pripravljaju vojske. Javila se da je i austrijski ministar rata bio obači posade na granici prema Italiji. Talijansko brodovje križari.

Tko sa da Italija, kad je jednom najsjeć, da traži da u mutnom lovi?

U Tripolisu joj nije dobro ni lako, pa valjda želi da i druge zaplete, ne bi li joj pomogali bilo iz ljubavi, bilo iz straha težkih i sudobnosnih posljedica sveobčeg europskog rata.

Da li Italija dobro računa vidit će se prilično brzo.

Program nove vlade.

U ponedjeljak ministarstvo grofa Stürlinga predstavio se parlamentu. Ministar predsjednik grof Stürling razvio je program svoje vlade. Češće prekidan od čeških radikalih Šef novog kabineta je rekao:

Program vlade označen je u pristolnoj besedi, u kojoj je sadržan čitat niz vanredno važnih zadataća za državu. Jedna od najvažnijih tih zadataća je rješenje zakonske osnove o obrambenoj reformi. Nadalje treba provesti čitat niz gospodarskih reforma. Tu u prvom redu treba da se u kući primi novela o vodogradnjama.

Nadale treba da se reši zakonska osnova o strukovnim udruženjima te važna zakonska osnova o socijalnim reformama.

Za sve ovo ukazuju se silne potrežkoće u parlamentu i da se ove uz moguće svestati, treba da u parlamentu stavljaju normalni odnosa. Prilike moraju da budu u parlamentu zdrave, da se uz moguće ovaj golemi posao absolovirati. Zadaća i skrb moderne države silno se promeni u brig i zadaća države silno se uvećala. No zadaće i obvezne modernoga gradjanina u velikoj su i porasle u istoj mjeri, kao one države. Nu državljani ne smiju da smatraju vlastu, koja je reprezentativna država, kao nešto teždu. Za to je tu parlamentat da prema ustanovama ustava rieši zadaću, koja je opet njemu namijenjena. Parlamentat nije sam sebi svrhom, već je ovde da koristi narodu i državi. Parlamentarizam zvan je da služi državu govorovi su u istom smislu. Prijevoda ne bijaše i na to je izvještaj primljen na znanje, računi odobreni te starješinstvu podigliji absolutori.

JUTARNJI LIST IZLAZI SRIEDOM, PETKOM I NEDJELJOM

Telefon br. 31. — Tekovni račun 71.0.10

UREDNIĆTO I UPRAVA "HRVATSKE RIEČI" NALAZE SE U "HRVATSKOJ TI-
SKARI" (Dr. KRSTELJ I DRUGI). — RUKOPISI NE VRAĆAJU SE. — NEFRAN-
KIRANA SE PISMA NE PRIMAJU.

OGLASI PO CIENIKU.

Prešlo se na izbor starješinstva,

premda sadašnjemu mandatu još godinu dana traje. Starješina Car moli skupštini, neka pusli s vida sve osobne obzire i sami interes hrvatskog sokolstva neka drži pred očima. Izpao izbor bilo kako, on zaklinje svakoga Sokola, neka ne povlači iz toga kakav konvencija, pa da se odrekne sokolstva. Polaze sudbinu Saveza u ruke skupština.

Na to je jednoglasno izraženo dr. Lazaru Caru povjerenje i zahvala za njegov dosadašnji rad, a ujedno je umoljen, da i nadalje uzraze na povjerenom mjestu. Kad su težkom mukom pristali na molbu skupštine, da će na svom mjestu ostati, ali samo do izmaka sadašnje periode, podstarješinu Pilar, tajnik dr. Janeček, blagajnik Juračić, izjavio je dr. Car, da se odazivlje želji skupštine i da ostaje za sada na svom mjestu.

Kad se je obće radosno klanjanje sljedilo, pristupi k starješini izaslanik sjeverskog Sokola dr. Bulat, te predaje dr. Caru srebrni lovov-vienac u znak priznanja za njegov rad uz nekoliko hrvatskih srdačnih rieči i u obće klanjanje.

Smotrijvac mladi Mazzura nije ni došao na skupštinu. Njegovo nedostojno rovarenje izazvalo je jednoglasnu osudu cijelog sokolstva. Nije ga odmalo spasio ni pomoć "Obzora" koji je agitirao proti dr. Caru i tim što je dr. Car predsjednik Marijine kongregacije. Mišadobije ovim dobrim lekcijem da ne izlaze iz svog duplja.

Sporazum za Maroko.

Pogibelj, koja prijetila svjetskom miru radi maročkog pitanja, minula je. Francuzka i Njemačka sporazumeše se, na temelju sporazuma protektorat Francuzke nad Marokom počinje prvi siječanj 1912. Francuzka moći će da pripmaze maročkoj vlasti u uvajdaju reforma administrativnih, sudbenih, ekonomskih, finansijskih i vojnih. Njemačka dobiva gospodarsku slobodu u Maroku. Francuzka obvezuje se da neće stavljanje carina na izvoz ruda. U maročkoj banchi dobiva Njemačka zastupnika u predsjedničtvu i u ravnateljstvu. Njemački industrijski smjeti će graditi male željeznice do glavnih pruga. Francuzki diplomati zaštitu će Maroke u inozemstvu. Sporazum predstavlja carina na izvoz ruda. U odsutnosti hrvatskih odborskih članova zaključili su, da imat će stalav ŠS. 15. osnove glasiti ovako: "Svi javni napisi na cestama izpisuju se direkcion, arabskim slovima i latinicom u srbosko-hrvatskom jeziku".

Savsim je jasno, koja bijaše tedenčica ovom furtimskom postupku srbsko-pravoslavne saborске gospode. Htjeli su, da u jednoj sasvini nepolitočnoj, gospodarskoj osnovi prokriomče zakonito priznaje prevrštenstvo "srbskome pismu" i "srbskome jeziku", a da uzmogni u slučaju kakovje protimbe u plenumu sabora putom sklad i disciplinu u muslimansko-hrvatskom bloku, umetnuli su u osnovu takoder "arabsko pismo", da se tako Muslimanima namažu oči.

Hrvatski i muslimanski zastupnici u znak prosvjeda proti takovom postupanju ostavili sabornicu, te je tako sabor bio nesposoban za rad.

Smrtna borba Hrvatske.

Pod ovim naslovom izšao je u zadnjem broju bečke smotre "Oesterreichische Rundschau" članak zagrebačkog novinara Dorotke. Ovo ime nije novo našoj javnosti. Dorotka je pod Rauchovim režimom bio zaslužan propagator unionističke misli, pa bi za to i ovaj članak, koji je težka osuda unionizmu, mogli slobodno nazvati "Izvod jednog unionista".

Pisac izjavljuje, da je ovaj članak ekszaciran iz jedne oveće političke brošure, koja će doskora izći, a napisao ju jedan hrvatski političar, koji je pod banom grofom Hedervaryem igrao važnu ulogu u političkom životu Hrvatske, a koji da je "dobar Hrvat, iskren unionista i nepokolebitivo odan prejasačoj dinastiji". Srpska bi imala bili ovaj brošuri pokazati sudbinu, kojoj ide u susret Hrvatska, ako se temeljne izmjene ne promjeni shvaćanje o položaju ove zemlje.

Množtvom historičkih data dokazuju pisac, da je Ugarska kroz stoljeća, od Kolumbovi "Pacta conventa" do danas, konsekventno provodila svoju tendenciju koja se sastoji u tomu, da se Hrvatsko malo po malo podkopaju temelji, koji su potrebni za autonomni državni život, te da od nje učini ono, što nije bilo u stanju učiniti snagom oružja, t. j. pretvoriti ju u drugi Erdej. Ali je došla g. 1848. koja je pokazala, da Hrvatska nije voljna podržati se magjarskim imperijalizmom. Magjari promjenile g. 1861. i stadoše Hrvatima nudjati bieli list. Nakon nesretnog rata od g. 1867. izpisale Magjari sami taj bieli list i nagodbu od 1868. jele gotova.

Promjene u vojnim posadama u Dalmaciji.

U 15. sarajevskome zboru 1/61 bataljon prelazi iz Foča u Kotor. U 16. dubrovačkome, zboru ponovno se uklidi podjela, koja je postojala od 1907 godine, pješačvenoga regimeta br. 22 na sjeveru i južnu skupinu, a ujedno se razpusti regimentski štab južne skupine. Regimencki štab i 3 bataljon ovoga regimeta prelazi u Split. Premještaju se još: 2/52 bataljon iz Stoca u Dubrovnik, 4/58 bataljon iz Crkvica u Foču, 3/69 bataljon iz Bileća u Hercegovinu, 2/72 bataljon iz Budve u Prčanj, 1/91 bataljon iz Prčanja u Tivat, 2/95 bataljon iz Tivta u Foču, 1/98 bataljon iz Kotora u Budvu.

Pravačka omladina u Grazu.

"Starčević" pravački akademski klub u Grazu izabralo je za zimski semestar ove šk. god. ovaj odbor: predsjednik Bosnić Ante, tehnik; podpredsjednik Mirković Pavo, mediciner; tajnik Nemanjić Anton, mediciner; blagajnik Dujmović Zvonimir, pharmacist; knjižničar Jugović Delimir, mediciner. Za revizore izabrani su: Bulat Petar, filozof, Jeličić Rikard, filozof i Pasini Josip, mediciner.

Starčevičanska akademска mladost u Zagrebu.

Starčevičanska akademска mladost u Zagrebu izabrala je za zimski semestar 1911/12. ovaj odbor:

Nikola Zadro, filozof, predsjednik; Tuna Brajković, pravnik, podpredsjednik; Zlatko Prebeg, pravnik, tajnik; Viktor Ramov, pravnik, blagajnik; Mile Budak, pravnik i Grga Hečimović, filozof, odbrornici, Bariša Smoljan, pravnik i Ante Jurjević, pravnik, revizori.

O Kotaraš na obtužničkoj klupi.

Primamo iz Sinja 7. ov. mj:

Amošnje demokratske perjanice po svome kavazu Nikoli Vidiku prikovaše na obtužničku klupu župnika Kotaraša, što bi nedavno, kad je odbio tvoj i napadaj Vidika, istome bio dobio, da je "furda Tri-palova". Tužitelja zastupao dr. Grisogono, dočim je O. Kotaraš brano dr. Frano Marović. Sva tri svjedoka, od tužitelja navedena, izkazale da o. Kotaraš nije rekao inkriminiranih riječi. Sudac je o. Kotaraša rešio obtužbe, a tužitelja osudio da platí parničke troškove.

Koncert "Zoranica".

"Zoranica" hrvatsko pjevačko-glažbeno društvo u Zadru priredjuje u subotu dane 11 studenoga 1911. u dvorani Hrvatske čitaonice u 8 sati u večer koncert kojem sudjeluje druživeni pjevački oktet, druživeni učitelj g. Balcar, gdjica M. Fabbrić na glasoviru, g. Tocilj na guslama, gdjica M. Zach u solo pjevanju i gosp. F. Lederer, učitelj, u pratnji.

Komisariat u Visu?

Primamo iz Visa: Vidi da se i naš vitez ne nadaje najboljem uspjehu njegovih nepodobština i intriga prigodom občinskih izbora, jer dozajemo i pouzdana izvora, da se je ovih dana uvedeno c. k. Vladu ponudio, da će bit vjeran, ponizan, poslušan, da će im u svemu ugadjati, a neka ona unističi cijeli izborni elaborat i imenuje njega "vitezova" komisarom. Još se ne bi htjelo nego to, da bude naša občina sasvim uprpašena, jer vitez nespособan da upravlja, a Marasović, čiji želudac čak i nikel probavila, non la vorrebbe non cotta di questa.

Cijemog, da će se vlasta pobrinut da traži živu vodu u predjelu Kuta. Neka sam dobro pazi komu to povjerava, da ne bi i tamo, kao i u Maloj bandi, pod upravom nadinjnika Marasovića, jedna ciev od 10 metara, jedna pumpa i nešto ograde stajalo 12000 davanstviliada kruna, a voda slana da je ni živine ne piju. — Davor.

Kolera u Hrvatskoj još uviek ne jenjava.

Opet su prijavljena dva nova slučaja. Iz Bečmeđa odaslana su bakteriolozkom zavodu dejekta putujućeg staklara (pendžeraša) Pavla Jokela koji je onamo bolestan stigao 1. ovog mjeseca, a u noći od drugog i trećeg premišuo pod svim sumnjivim znalcima kolere.

I Sviloša poslana su opet dejekta V. Kolčića, koja po svim znacima pokazuju, da se radi o azijskoj koleri.

Bakterioložki zavod u velike je sada zabiljen iztraživanjem savske vode, koja je grabiljena u cijelom potoku Žave sve od Žemuna do Broda, da se konstatira dokle

siže zaražena voda, te da se prema tome uzmognu poduzeti potrebljene mјere gledje uporabe savske vode.

IZ GRADA I OKOLICE.

Jedna obiljetnica. Sutra na dan sv. Martina pada obiljetnica ovoj dana kada je god. 1887 prestala harati bolest ospica, koja je uništila cijelu mladost našega grada. Liepo je da na Šibeniku uzdrži običaj da se sjeća onih nemilih zgodovina i žrtava.

Za gradnju obale u Skradinu. Za, stupnik Dr. Dutibić sljednici car, više od tek. mј. interperlirao se ministrica trgovine glede gradnje obale u Skradinu. U upitu izteže se, kako je jedan dio obale bio sagradjen još 1909., a od tog doba nije vlasta ništa poduzela za predrjeđenje drugog diela ne manje važnog od prvog. Radi neuređenja ostalog diela obale silno triji promet, a morsko žalo sa vremena skoro porušenim drvenim spojem obale obale pruža žalostnu sliku zapuštenosti onog u bavog kraja. Stanje je obale takođe, da sprječava svaki razvoj prometa i trgovine i osim toga predstavlja pogibelj za život ljudi. Navodi se dalje u upisu, da je krasni vodopad Krke u neposrednoj blizini Skradina, kamo svakadno dolaze parobrodi i jachti stranaca, koji, koliko se god dve veličanstvenom prizorom vodopada, ne mogu da dovoljno načuđe, da u Skradinu vide toliku zapuštenost ob strane vlade. Danas pogleda da vlada hoće da se bržo stvara da podigne prometa stranaca, ali ne nedokazuje ni postizava podržavanjem žalostnog stanja obale u Skradinu. Na koncu se pita ministrica, da li kani odrediti, da se tom stanju stvari na kraj stane i ta se hitno započne sa izgradnjom ostalog diela Skradinske obale.

Redar Bumber, koji je bio uapšen radi nagle smrti pok. Ante Čimira, pušten je prekinošnje na slobodu.

Trgovina narodnih rukotvorina g. Marka Jakovljevića preseila se u dučan naprotiv Maloga Trga, u kući ud. Zuliani. Dučan je liepo uređen te je ures glavnog ulici.

Pazar sv. Dimitrija, obdržavan prekuc u Konjevratu, bio je slab. Dognano je bilo nešto svinja.

Dozvoljen uvoz svinja. Namještčenom odlukom dozvoljen je uvoz svinja iz kninskog i benkovackog kotara za klanje i za razplod.

Gospodarski pregled.

Nazadak poljodjelaca.

Jedan od uzroka skupoči jest i počepeni nazad poljodjelskog elementa u narodnom gospodarstvu, a u porastu istog u industriji, rudarstvu, trgovini i prometu. Broj poljodjelaca, pa je po zadnjem poslu u:

Austriji	od	64,4	na	60,9%
Ugarskoj	"	71	"	69,7%
Njemačkoj	"	37,5	"	35,2%
Švicarskoj	"	37,4	"	30,9%
Belgiji	"	22,9	"	21,1%
Nizozemskoj	"	37,7	"	30,7%
Švedskoj	"	54,0	"	48,9%
Norvežkoj	"	49,6	"	41%
Sjed. Am. Drž.	"	38	"	35,9%

Francuzija i Italija jedino pokazuju prirast u broju poljodjelaca.

Nasuprot u industriji i rudarstvu porečao se broj radnih si u:

Austriji	od	21,9	na	23,9%
Ugarskoj	"	12,4	"	13,6%
Njemačkoj	"	37,4	"	40%
Švicarskoj	"	41,6	"	44,9%
Belgiji	"	38,2	"	41,6%
Nizozemskoj	"	32,2	"	33,7%
Danskoj	"	22,9	"	27,7%

Isto tako porasao je postotak radnih si u trgovini i prometu.

U glavnome, užeto, možemo si temeljiti prikazanog novčanog materijala predočiti jasnu sliku, odakle izvire neprestono poskupljuvanje živilinskog produkata.

Poljodjelski element sive više napušta svoje pravo zvanje, te se natiskuje u industrijsku i ima poduzeća i dok se s jedne strane stvara hiperprodukcija radnog elementa, s druge strane ponestaje sve više radnih si u narodnom gospodarstvu.

Poseđicima toga je ne samo ta, da se usledi pomanjkanja radnih sila ne crpi snaga zemlje onako, kako bi to trebalo, već ostaju i čitavi kompleksi tla neobrađeni, a korov i dradi jedini su im prirod.

Nesnosne prilike tjeraju i naše poljodjelje da okreću ledja svojoj domaći i da

se otiduju plugi i motiki, te da u prekomorskim krajevima traže zarade u raznim tvorničkim poduzećima, a imade ih na preteči i u domaćim industrijskim poduzećima.

Ono komad zemlje što posjeduju, prezadužen je, pa ga prodaju na vrat na nos, gotovo u bezcenu, tudjincu, samo da skucaju potrebnu svotu za prevoz u daleku Ameriku.

A što ih tamo čeka? Zarada istina nije loša, nu ipak niti izdalek ne odgovara visokim životnim uslovima, koji su i u Americi nastali. Nadalje je i hiperprodukcija radnih sila sviju narodnosti, koje godinice hrle u Ameriku, učinila svoje, da su američki kraljevi dolarla skučili trgovinu sa radnom snagom na minimum.

Ovo sve zajedno učinilo je, da se danas u Americi šeće stotine tisuća radnika bez zarade i hleba, prepuni na milost i nemilost dobrobiti ljudi.

Stoga bi i naši mjerodavni krugovi trebali da nastoje, da se tome zdu doskočiti i da se našem seljaku pomognu pridignuti iz prezaduženosti i da mu se pruži mogućnost, da uzmognе na svojoj zemlji čestito živjeti i svojim obvezama udovoljavati.

Stvaranjem bezpotrebnog pojedjelskog proletarijata, srećemo u sve veću gospodarstvenu prezaduženost iz koje ćemo jedva moći pridignuti, ako ne odstranimo uznak.

Hrvatska radnička blagajna u Bolu.

Primamo iz Bola: U našem mjestu osnovana je Hrvatska radnička blagajna, zadružna sa neograničenim jamstvom. Broj već 80 članova. Upravu čine gg.: Dinko Matulić p. Benka, upravitelj; Petar Jugović, zamjenik upravitelja; Antun Kraljević, Antun Plenković i Ivan Karinčić vicećnici. Napredovala i vala!

Strah od transinsularne željeznicice.

Izjava austrijske vlade o transinsularnoj željezničici, koja bi imala juriti od Preluke do Zadra u slučaju da Almanac ne dobiti obecanog željezničkog spoja sa Hrvatskom, uzrujuće je trčanske trgovacke krovove, koji su toj transinsularnoj željezničici vide opasnu konkureniju Trstu. Ta bi željezница bila kadrada odvuci od Trsta veliki dio prometa, a bi u takoj okolnosti djeveli pokazalo na prvu austrijsku luku, koja i onako ima da izdrži konkureniju Rieke. S jednom trećem troškovom, koje će prodržjeti gradnja i uzdržavanje transinsularne željeznicice, dalo bi se uređiti izvrstna parobrodarska služba u Dalmaciji, koja bi odgovarala svim modernim zahtjevima.

Trčanski krugovi uželi su preobiljno vladine izjave i bez potrebe uzrujati se.

Pomorska izložba u Trstu.

Dne 4 ov. mj. otvorena je u Trstu, pomorska izložba. Ova obuhvaća ribarstvo, paroplovitbu, brodogradnju, gradnju luka, svjetionice, pomorske karte, nautičke instrumente itd. Izloženi predmeti — koje pridioneše u prvom redu Austrijski Lloyd, nautička akademija, škola za brodogradnju i pomorska vlada — bili će kasnije spravljeni u naročiti pomorski muzej.

Br. 3942/a.

Natječajni oglas.

Otvara se natječaj na mjesto upravitelj kancelarije kod ove občine, godišnjom platom od kruna 3000.— berivih iz občinske blagajne u mješevne predplatne obroke i pravom na mirovini u smislu zakona 28 veljače 1899. p. z. l. Br. 8 i 27 rujna p. z. l. br. 32.

Molbenice imaju biti podnećene ovom upraviteljstvu do 30 studenoga t. g.

Sinj, 28 listopada 1911.

Občinsko Upraviteljstvo

Za načelnika

Čelmić

Prisjednik

Buljan

Br. 3943/a

Natječajni oglas

Otvara se natječaj na mjesto redarstvenog povjerenika kod ove občine sa mješevnim platom od kr. 200.— uz eventualne prigodne pristojbine.

Imenovanje stalnosti sa pravom na mirovini u smislu zakona 28/2 1899 p. z. l. br. 8 i 27/9 p. z. l. br. 32 slediti će posebnim ugovorom i uvjetima.

Molbenice imaju biti podnećene ovom upraviteljstvu do 30 studenoga t. g.

Občinsko Upraviteljstvo

Za načelnika

Čelmić

Prisjednik

Buljan

Br. 3944/a

Nuzzaslužba!

POSVE BADAVA Šaljem jedan elefantni iz amer. double zlata odulji ili dvostruki lanac sa pravisskom onomou, koji mi pošalje 100 adresu, na koju ja moj katalog badava poslati mogu. Adrese imaju biti od obrtnika, namještaja, činovnika i u više od 10 adresu od 1000 jeenog mesta. Ovih 100 aoresa ima se točno i razgovorno napisati na 100 bijelih ceduljica u veličini od 8 cm. Širine i visine, sa naznakom kod svake adrese: Ime i prezime, zanimanje, mjesto, zadnja pošta i zemlja. Pošljite na 100 bijelih frankirana te najdalje do 1. studenoga pripisala.

Leop. Schaechter, Beč XVI. 4. Lerchenfeldergürtel 5-7.

Uspješno se oglašuje

u „Hrvatskoj Rieći“

Slijedi na četvrtoj strani.

BRZOJAVI „HRVATSKE RIEČI”

Najnovije brzojavne vesti primljene u jutro rano 10. studenoga 1911.

Šibenski sud pred parlamentom

Beč, 9. studenoga. Zastupnik dr. Dubilic interpelirao je danas ministra pravde radi zaplenjenih stavaka „Hrvatske Rieči“ od nedjelje 5. o. m. o škandalima kod tamošnjeg suda. U interpellaciji je naveo žanke „Visa nam je dodjelio i tražimo što je naše“ i „Iz zemlje Čuk“ u podnjoj cijelosti sa zapisanim stvaccima. Na svu tajnu interpellaciju Šibenski zastupnik pita ministra pravde. I. Je li ministru pravde poznato, kakov odnosnici vladaju na Sudu u Šibeniku? 2. Što misli ministar pravde učiniti, da se ovim škandalima učini kraj?

Za poštanske oficijante.

Beč, 9. studenoga. Daras je u Hotel Moncjo obdržavanu skupština poštnih oficijanata ciele Austrije. Prisustvovalo je mnogo zastupnika. Siranku prava zaspupuju zastupnici Prodan i dr. Sesar. Zastupnici odobravaju zahtjeve oficijanata i obećaju najizdašnju svoju podršku.

Pravaši proti agjaronstvu.

Zagreb, 9. studenoga. Stranka prava odgovorila je na poziv grofa Kulmera gledje kooperacije svih opozicionih stranaka protiv vlade. U odgovoru se kaže, da se razumeva samo po sebi, da će stranka prava najstoći izstupiti protiv stranke bana Tomašića, a u slučaju užih izbora između kandidata Tomašićevog i kandidata drugih stranaka, kao i u kotačima gdje stranka prava ne kandidira, odlučno preporuči svojim pristašama da onemoguće izbor vladinu kandidatu. Međutim i ovu prigodu upotrebljava stranka prava da ponovo pozove sve nagodbeničke stranke da prekinu sa nagodbeničkom politikom.

Za naše mornare i ribare.

Beč, 9. studenoga. U konferenciji klubskih pročelnika zast. dr. Dubilic predložio je, neka se zakonska osnova o osiguranju mornara i ribara za slučaj bolesti i negoda bez pravog čitanja uступi odboju na razpravu. Predlog dra. Dubilica je primljen.

Carevinsko veče.

Beč, 9. studenoga. Ministar predsjednik grof Stürligh i ministar financa dr. Mayer imahu konferencije sa zatupnicima svih narodnosti radi povišenja plaća državnim službenicima.

Beč, 9. studenoga. U konferenciji klubskih pročelnika određen je radni program parlamenta za naredna dva tjedna i to: utorak, četvrtak i petak obdržavati će se plenarna sjednica, ostale dane sjednice odbora. Dne 22 ov. m. obaviti će se izbor u delegacije.

Beč, 9. studenoga. U proračunskoj razpravi zast. Pacher konstatirao je, da u Českoj ne vladaju odnosnici kakove je u svom govoru predstavio njegov klubski drug dr. Steinweder. Ovaj Pacherov govor lumiči se kao odraz nesuglasica u njemačkom nacionalnom savezu.

Zast. Billinski zagovarao je da se obavi prvo čitanje obranbene reforme još prije božićnih praznika, proti čemu s ni jedne strane nije prigovoreno.

Nasamarena magjarska opozicija.

Budimpešta, 9. studenoga. U današnjoj sjednici su 227 glasova izabran je za predsjednika parlamenta, na mjesto odstupivog Berzenczkog, prvi podpredsjednik Navay. U nastupnom svom govoru Navay je rekao, da će volju sadanje većine dovesti do uvaženja.

Na rieči Navayeve skočila je uzrunjana opozicija povicima: Mi smo preva-

reni! (Zadnji čas bilo došlo do nekog pakta između vlade i opozicije).

Graf Julius Andrassy mirio je uzravane duhove. Košut i Justh izjavljaju svoje nezadovoljstvo s Navayevim govorom. Polonyi zahtjeva da sutra opozicija izjavi, da držanje većine ne odgovara vlasti.

Khuem i Tisza nagovaranu neka se predje na izbor podpredsjednika. Opozicija prosvjeđuje da se za podpredsjednika bira Tiszing prijatelja Pavla Beňóhy i traži od Navaya zadovoljštinu, inače neće popustiti.

Požar osječkog paromilna.

Osiak, 9. studenoga. Jutros je požar uništilo ovdješnji paromil. Vatru gasili su vatrogasci i tri kumpanjije pionirskih četa. Prizor je bio strašan. Težkom mukom uspijelo je spasiti radnike. Požar je nastao uslijed kratkog spoja. Štete ima dva milijuna kruna. Uniseno je brašna za pol milijuna kruna.

Argentinsko meso.

Mletci, 9. studenoga. Parobrod „Sophia Hohenberg“ prispio amo iz Argentine sa 650 hiljadama kilograma argentinskog mesa.

Tursko-talijanski rat.

Rim, 9. studenoga. General Cañeva izjavio je, da će poslati vojsku do oaze Zara. Zimi uredit će nužno za ekspediciju, a u proljeću započet će marš u unutrašnjost zemlje.

Carigrad, 9. studenoga. „Sabah“ javlja, da je 5 kilometara jugoistočno od Tripolisa došlo do boja, u kojem Turci potukote Talijani. Ovi su poduzeli protunapad, ali su od Turaka bili odbijeni.

Turci su oteli od Talijana sagradjena četiri artezijska zdenca.

Carigrad, 9. studenoga. Zastupnik Fezana Džami beg ide u pomoć Turcima u 10.000 vojnika.

Rim, 9. studenoga. Talijansko ratno brodovje poduzeće dojdće sedmice akciju u egejskom moru kao odgovor na turski prosvijet protiv aneksije. Italija namjerava tamo zapojeti nekoliko otoka. U Petrogradu smatra se korak Italije veoma važnim. Italija poduzimajuće ovo krši obećanje, da će rat biti ograničen na sam Tripolis.

Pariz, 9. studenoga. Manovriranjem u egejskom moru Italija hoće da učini pritisak na Tursku, da prizna aneksiju Tripolisa i poprimi mir. Turska nipošto ne kani popustiti. Čini se, da velelasti ne će se protiviti akciji Italije.

Berlin, 9. studenoga. Novine tvrde, da je talijansko ratno brodovje već u egejskom moru pod zapovjedništvom admirala Aubry.

Solin, 9. studenoga. Za pojačanje ovdješnjih tvrdjava prispjelo je amo više težkih baterija.

Beč, 9. studenoga. Ovdješnje talijansko poslanstvo dementira viest, da su Turci preoteli Talijanima Dernu.

Položaj njemačkog drž. kanclera.

Berlin, 9. studenoga. Državni kancelar Bethman Holweg držao je u Reichstagu govor u kojem htio obraniti stanoviste Njemačke u pitanju Maroka proti raznim napadnjima, ali nije mu uspjelo.

</

NAŠI DOPISI.

Društva krajina, koncem listopada: U "Slobodi" od 27. rujna br. 77 pod rubrikom: "Primjer fratarske osvete" poznati "dosjednjak" izamošnji krajeva oborio se svojim ojadljivim srdecem na seoske — po njemu fratarske — blagajne. Zaboravio umetnut, na kojem ovoga puta cilja, nu, kad ulazi Čavoglavlje, to je onda blagajna ona u Gradcu kod Družine.

Izim ono cifra navedenih u dopisu iz "Opomene" na Čavoglavske družinare, uvjero sam se, da sve drugo zlono je napisano, začinjenično običnom saslon demokratskog lažu. Sam dopisnik uvjeren je da valjda, fratni, u političkim izborima vodili "glavnu rieč", dočim ponose se, da su uš bok sa diničkim pravašim kompaktno radili proti utvaro-demokratskom kandidatu sa svojim osvješćenim narodom. Čast im dakle zato, kad su bili hrabri i odusjevljeni vojnici stranke. Dopisnik neistinu tvrdi, kad kaže da su fratarske pristaše Čavoglavcem pribili radi blagajnčik duga, jer pristaše znače za zakon i slobodu.

Dopisnik budi pristaše blagajne o pretjemu, nu kamo je ono luto dopisnik po Čavoglavim i Kljucima, ako ne da moli i prieti, a za utvaro-srbo-demokratskog kandidata? Dapaće poznotu mu je, kako se ono neki utvaro-srbo-demokrati sa automobilom i kočijama razvozčuće diljem Petropolja, Promile, Miljevaca i zagore noseći liber "debitorum", a to tuk pred izbore i telama zlojutro jadniku, koji bi se osudio i misliti o pravaškom kandidatu. Zna još, kako su utvaro-demokrati posnjedci dužnicima zbijličke opomene Šiljal, koji svoj glas hijedao imati za dr. Krstelja. Koji ne poslušao, zna danas kako mu je.

Za dokaz, da blagajna — dotično po njegovu — fratri ne osvećuju se, pospišat će dopisniku iz zapisnika glavnih skupština blagajne u Gradcu da je ista još na 7 kolovoza proše godine primila predlog nek Ščavoglavcu izključe, a zašto, iz milosti bolje je preumjetati. Odnosni predlog nije fratar stavio niti rieči progovor; dakle to je bilo, kad još nitko u Dalmaciji nije ni sanjao o polit. izborim. Na 16 pak srpnja ove godine ista skupština optovana zahtjevala, pod prijetnjom iztupa iz blagajne, ako bi uprava i na dalje med članstvom Čavoglave uzdržala. Dakle uprava blagajne, eti i proti volji preko 300 družinara, pod okriljem imala Čavoglavske članove blagajne i za nje se za živež i ove godine starala. Je li pošteno, da se baš Čavoglavci danas rugaju blagajnom, koji su zadali najviše brige i jada upravi, koje zadužene do grla ista je oslobodila; koji godine 1909 najviše živež sebi i blagu naručiše istoj i rad kojih fratar — tajnik blagajnici — mal ne zaglavio dobiti upalu pluća, njih opremajući?

Zali dopisnik, što su seljaka do sada guliši kamatnici, a da će sada "dobri pastiri"; onda eto mu prigode da se on, samištan, pokaže prama svojoj demokratskim braći, jer može . . . ta nek bude milosrdniji od "dobrih pastira".

Obraća se apelom na Dalmaciju i hoće li se itko naći da onem selu pomognu? E, pa slobodno, samo neka dopisnik počne svojin hiljadom — oni narod ostolobiti od robstva, a blagajna će mu stalno biti zahvalna što bi tim lišio ju najveće brige. Dopisnik hvali svoju čavoglavsку demokratsku perlu Matu Mikulića tog mladog vodju čavoglavskih demokrata. Zažaliože što dopisnik nije pročitao u ovogodišnjoj "H. K." fotografiju ovoga blednika, i uvjero bi se o svojoj pogriesci, dotično o njegovoj "inteligentnosti" i "neustrašivošći", jer baš ta mu svojsvata fale. Neka on zahvali baš blagajni što mu čuva i spasila ono malo siromaštva.

Srećom, dopisnici, da će brzo, kako čujem, brusiti pete iz Drniša, jer si puno zamadio i neslogu posljau. Kaos koga, si htio uvržiš med rodoljube drniške, Bogu hvala, nestalo ga, a kad i tebe, bit će nam svega, to jest, mira, ljubavi i sloga.

Muč, 7 studenoga: Pravo se veli, koga Bog hoće da pokara, digne mu pamet. Svak znade da se dir, Smolaka, kao i Kraljević Marko poturčio, za inad. Mislio je jadan lažu zavesti narod, pa je u svojim novinama buncao, bacao svega i svasta. Al u laži su kratke noge, plitko dno, gdje ruča nevečera pa i najprostiji težak je upoznao varakanja. Najveće pristaše, pače isti njegov proklamirani zaustupnik Jakov Purišić, odbjegao ga i svi ga drže da je ko avet. U "Pučkoj Slobodi" držaju, da su bivši demokrati sada lole, propalice, koje nijedna ih strana nije htjela. A zašto onda gospodo toliko pišete i moljake da se povrate u vaše kolo? Mi ćemo po tenanu iznjeti ta vaša pisma e da se vidi, kakvo je srce, da ste toliko plakali za ovim lonomu vodili "glavnu rieč", dočim ponose se, da su uš bok sa diničkim pravašim kompaktno radili proti utvaro-demokratskom kandidatu sa svojim osvješćenim narodom. Čest im dakle zato, kad su bili hrabri i odusjevljeni vojnici stranke. Dopisnik neistinu tvrdi, kad kaže da su fratarske pristaše Čavoglavcem pribili radi blagajnčik duga, jer pristaše znače za zakon i slobodu.

Dopisnik budi pristaše blagajne o pretjemu, nu kamo je ono luto dopisnik po Čavoglavim i Kljucima, ako ne da moli i prieti, a za utvaro-srbo-demokratskog kandidata? Dapaće poznotu mu je, kako se ono neki utvaro-srbo-demokrati sa automobilom i kočijama razvozčuće diljem Petropolja, Promile, Miljevaca i zagore noseći liber "debitorum", a to tuk pred izbore i telama zlojutro jadniku, koji bi se osudio i misliti o pravaškom kandidatu. Zna još, kako su utvaro-demokrati posnjedci dužnicima zbijličke opomene Šiljal, koji svoj glas hijedao imati za dr. Krstelja. Koji ne poslušao, zna danas kako mu je.

Za dokaz, da blagajna — dotično po njegovu — fratri ne osvećuju se, pospišat će dopisniku iz zapisnika glavnih skupština blagajne u Gradcu da je ista još na 7 kolovoza proše godine primila predlog nek Ščavoglavcu izključe, a zašto, iz milosti bolje je preumjetati. Odnosni predlog nije fratar stavio niti rieči progovor; dakle to je bilo, kad još nitko u Dalmaciji nije ni sanjao o polit. izborim. Na 16 pak srpnja ove godine ista skupština optovana zahtjevala, pod prijetnjom iztupa iz blagajne, ako bi uprava i na dalje med članstvom Čavoglave uzdržala. Dakle uprava blagajne, eti i proti volji preko 300 družinara, pod okriljem imala Čavoglavske članove blagajne i za nje se za živež i ove godine starala. Je li pošteno, da se baš Čavoglavci danas rugaju blagajnom, koji su zadali najviše brige i jada upravi, koje zadužene do grla ista je oslobodila; koji godine 1909 najviše živež sebi i blagu naručiše istoj i rad kojih fratar — tajnik blagajnici — mal ne zaglavio dobiti upalu pluća, njih opremajući?

Zali dopisnik, što su seljaka do sada guliši kamatnici, a da će sada "dobri pastiri"; onda eto mu prigode da se on, samištan, pokaže prama svojoj demokratskim braći, jer može . . . ta nek bude milosrdniji od "dobrih pastira".

Hrvati!
Sjećajte se Družbe
SS. Ćirila i Metoda.

POZOR RODOLJUBI!
Zahtjevajte posvugdje
naše igrače karte

"PRIMORKA"

Prva slavenska tvornica
igačih karata u Ljubljani.

Austrijsko parobrodarsko društvo na dionice

"DALMATIA"

uzdržava od 1. maja 1911. slijedeće
glavne prupe:

Trst—Metković A (poštanska)

Polažak iz Trsta poneđejak u 5 sati posle podne povratak svake subote u 6 sati prije podne.

Trst—Metković B (poštanska)

Polažak iz Trsta u četvrtak u 5 sati posle podne; povratak svake sredje u 6 sati prije podne.

Trst—Metković C (poštanska)

Polažak iz Trsta u subotu u 5 sati posle podne; povratak u četvrtak u 6 sati prije podne.

Trst—Korčula (poštanska)

Polažak iz Trsta u utorku u 5 sati posle podne; povratak u utorku u 6 sati prije podne.

Trst—Šibenik (poštanska)

Polažak iz Trstasavke sredje u 5 posle podne; povratak u utorku u 6 sati prije podne.

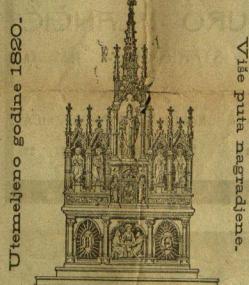
Trst—Metković D (trgovacka)

polažak iz Trsta svake nedjelje u 3 sata pr. pod. povratak svake nedjelje u 230 posle podne.

Trst—Vis (trgovacka)

Polažak iz Trsta u petak u 5 sati posle podne povratak svaki četvrtak 8.30 prije podne.

INSAM & PRIMOTH
St. Ulrich, Groeden (Tirol).

Utemeljeno godine 1820.
www.insam-primoth.com

Xiparske radnje iz drveta za crkve

Kipovi svetaca, oltari, propovjedaoci nice križni putevi, raspela, **jaslice** itd.

Katalog uzoraka s cienama daje se badava. Za dostavu naručbe do štacije ukupno sa skrinjom, ne plaća naručitelj.

Papir i tulje za
cigarette
ABADIE
PARIS
Dobiva se u svim trgovinama

Za bolestne na želudcu!

Svima, koji prehladom ili prenatrpanjem želudca, užitkom slabje, neprovabilje, prebladine ili pretople hrane, te neumjerenošću dobjiv želudčani katar, grčeve, bolove, težku probavu sluz, preporučamo dobar domaći izkušan liek:

"Hubert Ullrich'scher Kräuterwein!"

Ovo bijevito vino je sok dobrih i zdravih biljka, prepariran sa izvrstnim vinom, te rabom ovoga vina u zgodno doba odstranjuje neželjene bolesti u zamjetu. Simptoni kao: glavobolja, štucavica, ljetjina, nadutost, sluz, bijljavanje, što prate kronične želudčane bolesti.

ZATOR i njegove zle posljedice: smalaksanje, kolika, kavica grca, bezsanica, kao što je i nevjernošć kroz nevjernost, često se izliče brzo sa DR. ULLRICHOVIM biljevinom vino, i tako, i kamo bledo leči, slabokrvnost, oslabljenje, koji su posljedice probave, slabke kri i nevrednosti u džigericu. Pomaze kod slabog apetita, nervozne uzbuđenosti, nerazpoloženja, glavobolje i bezsanice.

Bijevito vino podaje ostaljenju tluha novu snagu. Biljevito vino podže apetit, pomaze probavu i hranivost, kao što je i promjena životnog řitma. — Uskorjuje pravljenje kri, umiruje žive i podiže veselje za život. Dokazuju mnoga priznanja i zahtjevna pisma.

Hubert Ullrich'scher Kräuterwein može se dobiti u bocama po K 3 — i K 4 — u lijekarnama Šibenika, Skradina, Zadra, Drniša, Tiesna, Biogradu na moru, Benkovca Knina, Vrlike, Sinja, Kastelstarog, Spjelta, te u cijeloj Austro-Ugarskoj.

Tekodjer razrađuju lijekarne u Šibeniku 3 i više boča "Kräuterwein" po originalnoj cjeni na sva mjesto Austro-Ugarske.

Čuvajte se patovrenja!

Zahtjevajte izričito:

"Hubert Ullrich'scher Kräuterwein"

Noši bijevito vino nije nikakva tajna: Njegova cestovna jest: Malaga 450, Glycerin 100, Ovina 240. Sok od jagoda 150, Sok od trešnja 320, Mana 30, Koronat, anis, helensko, američansko, enclansko i kalmarovo korjenje po 10, pomiješano sve skupa.

Širite „Hrvatsku Rieč“!

HRVATSKA VERESIJSKA BANKA

PODRUŽNICA ŠIBENIK

Centračka DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2.000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 250.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTO KURENTU
I ČEK PROMETU; ESKOMPUTJE MJEНИЦЕ, OBAVLJA
INKASO, POHRANUJE I UPRAVLUJE VJEĐEDNE. DE
VIZE SE PREUZIMaju NAJKALUNTANJE. IzPLATE NA
SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVU OBAVLJAJU SE
— BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE.

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERET-
NICE, ZALOŽNICE, SREĆKE, VALUTE, KUPONE.
PRODAJA SREĆAKA NA OBROČNO ODLAĆIVANJE.
OSJEGRAJE PROTIV GUBITKA ZRIEBANJA. REV-
IZJA SREĆAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLAT-
NO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA.

TVORNICA PAPIRNATIH VREČICA
ANTE ZORIĆ - ŠIBENIK - (DALMACIJA).

Tvornica je uređena sa svim potrebnim strojevima. Izrađuje vrečice u svim veličinama i u svim bojama. Ovo je prvo i jedino domaće poduzeće ove vrste. Ciene su vrlo umjerene, te domaći potrošači ne će imati razloga, da pored domaćeg poduzeća služe. se izvana.

— NARUČBE SE IZVRŠUJU VRLO BRZO I TOČNO. —

LJEPOTA I UMILJATO LICE postizava se kroz uporabu

AACHENER - THERMALOVOG SAPUNA

koji je ujedno najbolje sredstvo za očuvanje proti kožnoj bolesti

Dobiva se samo kod braće M. V. ŠKUBANJA — ŠIBENIK (Dalmacija).

Cijena jest za komade od I-e vrsti K 2:40

" " " " II-e " " 1:60

Cijena jest za komade od III-e vrsti K 1:40

" " " " IV-e " " .80

